

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 23.7.2008
KOM(2008) 469 galutinis

2008/0160 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl prekybos produktais iš ruonių

(pateikta Komisijos)

{SEK(2008) 2290}

{SEK(2008) 2291}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Šiuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlymu ketinama uždrausti pateikti Bendrijos rinkai ir importuoti į ją, vežti tranzitu per ją bei eksportuoti iš jos produktus iš ruonių. Tačiau prekyba šiais produktais būtų leidžiama, kai atitinkamos tam tikros sąlygos, susijusios su ruonių žudymo ir kailio lupimo būdais. Jame taip pat nustatomi informacijos pateikimo reikalavimai, skirti užtikrinti, kad produktai iš ruonių, kuriais prekiauti būtų leidžiama nukrypstant nuo kitais atvejais galiojančių draudimų, būtų aiškiai pažymėti kaip gauti iš šalies, atitinkančios nustatytas sąlygas, arba kaip pagaminti iš ruonių, kuriuos žudo ir jų kailį lupa asmenys, kuriems galioja šalių, kuriose tos sąlygos atitinkamos, jurisdikcija.

Draudimais ketinama pakeisti įvairias priemones, kurias priėmė arba planuoja priimti tam tikros valstybės narės ir kuriomis pagal aplinkybes draudžiamas iš ruonių pagamintų produktų importas, gamyba ir platinimas, kad prekybai šiais produktais Bendrijoje būtų taikomos suderintos sąlygos. Reglamento projekto nuostatomis taip pat siekiama užtikrinti, kad ne Bendrijoje pagaminti produktai iš ruonių negalėtų būti importuojami į ją, vežami tranzitu per ją arba eksportuojami iš Bendrijos.

Produktai iš ruonių importuojami į Bendriją ir jais prekiaujama joje. Turimi įrodymai rodo, kad daugelis iš šių produktų yra trečiųjų šalių kilmės, nors tam tikra gamyba vykdoma Bendrijoje, nes ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas Suomijoje ir Švedijoje, o produktai iš ruonių gaminami kitose valstybėse narėse, pvz., Jungtinėje Karalystėje (Škotijoje), naudojant kitų šalių kilmės ruonių kailį.

Kelerius metus nemažai visuomenės atstovų reiškė susirūpinimą gyvūnų gerovės aspektais, susijusiais su ruonių žudymu ir jų kailio lupimu, ir prekyba produktais, galimai pagamintais iš ruonių, kurie nužudyti ir kurių kailis nuluptas jiems patiriant skausmą, kančią ir kitas jų formas, kuriuos ruoniai, kaip jauslūs žinduoliai, patiria, bet kurių galima išvengti. Todėl visuomenės atstovai šį susirūpinimą išreiškė dėl etinių priežasčių. Pastaraisiais metais Komisija gavo labai daug laiškų ir peticijų šiuo klausimu, kuriuose piliečiai išsako gilų pasipiktinimą ir pasibjaurėjimą produktų iš ruonių prekyba tokiomis sąlygomis.

Atsižvelgdamos į piliečių išreikštą susirūpinimą, kai kurios valstybės narės priėmė (arba šiuo metu priima, arba nagrinėja teisės aktus, skirtus apriboti arba uždrausti ūkinę veiklą, susijusią su produktų iš ruonių gamyba. Nacionaliniai teisės aktų leidėjai šį klausimą sprendžia įvairiomis priemonėmis, kuriomis pagal aplinkybes draudžiamas iš ruonių arba tam tikrų ruonių rūšių pagamintų produktų importas, gamyba, komercializavimas arba pateikimas rinkai. Geresnis visuomenės informuotumas ir jos spaudimas nacionaliniams teisės

aktų leidėjams turėtų nulemti tolesnes teisės aktų iniciatyvas valstybėse narėse, siekiant reaguoti į minėtą daugelio visuomenės narių susirūpinimą.

Teisės aktai, kuriais ribojama prekyba produktais iš ruonių, galioja dviejose valstybėse narėse.

Nors prekybai produktais iš ruonių yra (arba greitai gali būti) taikomos ribojamosios taisyklės tam tikrose valstybėse narėse, kitose valstybėse narėse tokių konkrečių reikalavimų nenustatyta, todėl Bendrijoje vienu metu galioja skirtingos prekybos sąlygos, kurios vienoje valstybėje narėje (jų grupėje) skiriasi nuo kitos valstybės narės (jų grupės). Todėl vidaus rinka yra fragmentiška, nes prekiautojai komercinę veiklą turi pritaikyti prie skirtingų kiekvienoje valstybėje narėje galiojančių nuostatų.

Europos Bendrijos steigimo sutartyje nenumatytas specialus teisinis pagrindas, kuriuo remdamasi Bendrija galėtų priimti teisės aktus pačios etikos srityje. Tačiau kai Sutartimi Bendrijai suteikiami įgaliojimai priimti teisės aktus tam tikrose srityse ir tenkinamos konkrečios to teisinio pagrindo sąlygos, vien aplinkybė, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas remiasi etiniais sumetimais, netrukdo jam priimti teisės aktų priemones. Šiuo atžvilgiu reikėtų atkreipti dėmesį, kad Sutartimi Bendrijai leidžiama priimti priemones, skirtas vidaus rinkai, kuri pagal Sutarties 14 straipsnį neturi vidaus sienų, kurti ir išlaikyti.

Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, tarp valstybių narių įstatymų bei kitų teisės aktų esant skirtumams, kurie gali neigiamai veikti pagrindines laisves ir tokiu būdu daryti tiesioginį poveikį vidaus rinkos veikimui, Bendrijos priemonės yra pateisinamos siekiant neleisti atsirasti tokioms kliūtims. Atsižvelgiant į aplinkybes, šias priemones gali sudaryti laikinas arba galutinis draudimas prekiauti preke arba prekėmis¹.

Tarp valstybių narių įstatymų bei kitų teisės aktų, susijusių su produktais iš ruonių, yra skirtumų. Dvi iš jų jau uždraudė prekybą tokiais produktais, o trečioji pranešė apie ketinimą tai padaryti. Kitose valstybėse narėse vyksta intensyvios viešos diskusijos dėl tokių teisės aktų būtinybės. Tomis priemonėmis, pasak jų autorių, ketinama sustabdyti prekybą produktais iš ruonių daugiausia dėl etinių su gyvūnų gerove susijusių priežasčių. Dėl šių prekybos draudimų ta rinka plėtojama nevienodai, todėl jie yra laisvo prekių judėjimo kliūtys.

Taip pat turint omenyje didėjančią visuomenės supratimą ir jautrumą etiniams sumetimams dėl to, kaip produktai iš ruonių gaunami, tikėtina, kad laisvo tų produktų judėjimo kliūčių atsiras dėl valstybių narių priimtų naujų taisyklių atsižvelgiant į tą susirūpinimą.

Todėl produktų iš ruonių atžvilgiu Bendrijos teisės aktų leidėjo veiksmai remiantis EB sutarties 95 straipsniu yra pateisinami².

¹ 2004 m. gruodžio 14 d. sprendimo Byloje C-434-02 (Arnold André) 34 ir 35 punktai.

² Žr. Bylos C-434/02 37, 38, 39 ir 41 punktus.

Suderinti įvairius šiuo metu galiojančius draudimus ir (arba) kitas ribojamąsias priemones yra lengviausias ir paprasčiausias būdas užtikrinti, kad prekiaujant produktais iš ruonių, su sąlyga, kad atitinkami tam tikri reikalavimai, būtų atsižvelgiama į ruonių, iš kurių gaminami produktai, gerovę.

Teisingumo teismas pripažino, kad gyvūnų gerovės apsauga yra teisėtas visuomenės intereso tikslas³.

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad jei rėmimosi EB sutarties 95 straipsniu, kaip teisiniu pagrindu, sąlygos yra patenkintos, Bendrijos teisės aktų leidėjui negalima trukdyti remtis šiuo teisiniu pagrindu motyvuojant tuo, kad visuomenės sveikatos apsauga yra pasirinkimą lemianti aplinkybė⁴.

Iš bendros minėtos teisminės praktikos interpretacijos darytina išvada, kad Bendrijos teisės aktų leidėjui negalima trukdyti remtis EB sutarties 95 straipsniu motyvuojant tuo, kad gyvūnų gerovės sumetimais būtų pasirinkimą lemianti aplinkybė.

Bet koku atveju reglamento projektas tuo, kad juo siekiama nustatyti vienodas sąlygas, kuriomis produktais iš ruonių gali būti prekiaujama nukrypstant nuo kitaip taikomų draudimų, padeda užtikrinti laisvą šių prekių judėjimą vidaus rinkoje.

Kadangi didžioji dauguma Bendrijoje esančių produktų iš ruonių yra trečiųjų šalių kilmės, nustačius draudimą prekiauti kartu turi būti nustatytas lygiavertis draudimas importuoti į Bendriją tuos pačius produktus.

Vežimo tranzitu ir eksporto draudimu taip pat turėtų būti užtikrinta, kad produktai iš ruonių nebūtų vežami tranzitu per Bendriją ir nebūtų gaminami Bendrijoje su tikslu eksportuoti. Dėl šių papildomų draudimų draudimas prekiauti šiais produktais Bendrijos viduje būtų veiksmingesnis, nes yra rizikos, kad produktai iš ruonių, kuriems taikoma tranzito tvarka arba kurie tariamai gaminami su tikslu eksportuoti, gali būti nesąžiningai pateikti Bendrijos rinkai.

Kadangi šio reglamento nuostatos komercinei veiklai, susijusiai su produktais iš ruonių, su trečiosiomis šalimis daro didesnę poveikį, nei būtina siekiant išlaikyti draudimą prekybai Bendrijos viduje, jį taip pat reikėtų laikyti tarptautinės prekybos reguliavimo priemone.

Šiame reglamente numatytais įvairiais draudimais būtų atsižvelgta į visuomenės narių susirūpinimą gyvūnų gerove, kiek tai susiję su galimu produktų, pagamintų iš ruonių, kurie galimai nužudyti ir kurių kailis nuluptas neišvengiant skausmo, kančios ir kitų kentėjimo formų, kurių galima išvengti, įvežimu į Bendriją.

Vis dėlto reikėtų leisti prekiauti produktais iš ruonių, kai naudojami tokie žudymo ir kailio lupimo būdai, kuriais suteikiamos pagrįstos garantijos, kad

³ Žr. sujungtų bylų C-37/06 ir C-58/06 *Viamex Agrar Handels e.a.*, 22 punktą.

⁴ Žr. Bylos C-434/02 32 punktą.

gyvūnai nužudyti ir jų kailis nuluptas nesukeliant skausmo, kančios ir kitų kentėjimo formų, kurių galima išvengti.

Todėl taip nustatyta reglamentavimo sistema būtų sukurta taip, kad skatintų suinteresuotas valstybes prireikus persvarstyti ir tobulinti savo teisės aktus ir praktiką, susijusius su taikytiniais ruonių žudymo ir jų kailio lupimo būdais.

Pagrindiniams ekonominiams ir socialiniams inuitų bendruomenių, kurios tradiciškai medžioja ruonius, interesams neturėtų būti padaryta neigiamos įtakos. Todėl produktams, pagamintiems iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų bendruomenės tradicinės medžioklės būdais, ir tai padeda jiems pragyventi, neturėtų būti taikomi šiame reglamente nustatyti draudimai.

- **Bendrosios aplinkybės**

Iš ruonių pagamintais produktais prekiaujama Bendrijoje ir ne Bendrijoje.

Bendrijoje ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas Švedijoje, Suomijoje ir Jungtinėje Karalystėje (Škotijoje) siekiant iš jų gaminti produktus arba kontroliuoti jų daromą žalą. Ne Bendrijoje tais pačiais tikslais ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas Kanadoje, Grenlandijoje, Namibijoje, Norvegijoje ir Rusijoje.

Bendrijoje jau seniai priimti tinkami teisės aktai, kuriais siekiama užtikrinti, kad medžiojimas Bendrijoje ir ne Bendrijoje nesukeltų pavojaus kelių ruonių rūšių apsaugos būklei (žr. toliau).

Be šių apsaugos problemų, ruonių ir jų jauniklių žudymo būdai dėl jų patiriamos baimės, skausmo, kančios ir kitų kentėjimo formų kelerius metus kelia rimtą visuomenės narių, organizacijų ir tam tikrų valstybių narių susirūpinimą.

2006 m. lapkričio 17 d. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja priėmė rekomendaciją dėl ruonių medžioklės, ragindama valstybes nares ir stebėtojus, kur medžiojami ruoniai, be kita ko, „*uždrausti visus žiaurios medžioklės būdus, kuriais negarantuojama momentinė gyvūno žūtis nesikankinant, ir uždrausti gyvūnų svaiginimą tokiais įrankiais kaip kirtikliai, kuokos ir šautuvai*“.

2006 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamentas priėmė deklaraciją, kurioje prašo Europos Komisiją reglamentuoti visų produktų iš grenlandinių ir pūsliasnukių ruonių importą, eksportą ir pardavimą kartu užtikrinant, kad šis reglamentavimas nedarytų įtakos tradicinei inuitų vykdomai ruonių medžioklei.

2007 m. kovo 16 d. Belgija priėmė įstatymą, kuriuo draudžiama iš ruonių pagamintų produktų gamyba ir pateikimas rinkai, o Nyderlandai 2007 m. liepos 4 d. priėmė dekretą, kuriuo iš dalies keičiamas Floros ir faunos įstatymo (Gyvūnų ir augalų rūšių nustatymas) dekretas ir Saugomų gyvūnų ir augalų rūšių (išimtyų) dekretas, kiek tai susiję su prekybos iš grenlandinių ir pūsliasnukių ruonių pagamintais produktais draudimu. Vokietija ketina priimti

įstatymą, kuriuo draudžiama importuoti, perdirbti ir pateikti rinkai produktus iš ruonių. Ateityje panašių iniciatyvų galėtų imtis kitos valstybės narės.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Prekybai produktais iš ruonių tam tikru mastu taikomos galiojančios Bendrijos nuostatos, kurių taikymo sritis ir loginis pagrindas vis dėlto yra labai skirtingi.

1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyva 83/129/EEB draudžiama į valstybes nares komerciniais tikslais importuoti tam tikrų ruoniukų⁵ kailius ir iš jų pagamintus produktus⁶. Direktyva priimta remiantis įvairiais tyrimais, kurie sukėlė abejonių dėl grenlandinių ir pūsliasnukių ruonių populiacijos padėties, ypač dėl netradicinės medžioklės poveikio pūsliasnukio ruonio išsaugojimui ir populiacijos būklei. Kadangi medžioklės, kuria tradiciškai verčiasi inuitai, metu ruoniukai nemedžiojami, direktyva netaikoma šios ypatingos medžioklės formos kilmės produktams.

1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos⁷ saugomos visos Bendrijoje esančių ruonių rūšys. Kaip ir kitų direktyvoje aprėpiamų visų kitų rūšių (ir buveinių) atžvilgiu, pagrindinis jos tikslas – Bendrijoje aptinkamų ruonių rūšių apsaugą palaikyti arba atkurti iki palankios būklės.

Kaip viena iš priemonių šiam tikslui pasiekti, direktyvos 15 straipsnyje draudžiama naudoti visus neatrankinius būdus, dėl kurių tokių rūšių populiacijos gali išnykti vietiniu mastu arba būti labai trikdomos. Draudžiami gyvūnų gaudymo ir žudymo būdai ir priemonės išvardyti VI priedo a dalyje, o draudžiamos jų gaudymo ir žudymo iš transporto priemonių formos išvardytos VI priedo b dalyje.

Direktyva draudžiama bet kokia forma tyčia gaudyti ar žudyti IV priedo a dalyje išvardytų rūšių individus, tarp jų ir šių rūšių ruonius: *Monachus monachus* ir *Phoca hispida saimensis*. Ja taip pat reikalaujama, kad, remdamosi su tuo susijusių rūšių apsaugos būklės stebėjimais, valstybės narės užtikrintų, kad į V priedą įrašytų laukinių faunos ir floros rūšių – tarp jų ir visų Bendrijoje aptinkamų ruonių rūšių, kurios neišvardytos IV priede – egzempliorių ėmimas iš gamtos ir jų naudojimas nesutrukdytų palaikyti gerą šių rūšių apsaugos būklę. Tarp tokių priemonių gali būti egzempliorių ėmimo iš gamtos metodų reguliavimas, medžioklės taisyklių taikymas, imant egzemplorius iš gamtos, kuriose atsižvelgiama į tokių populiacijų išsaugojimą arba rūšių egzempliorių pirkimo, pardavimo, siūlymo pirkti, laikymo ar transportavimo pardavimo tikslais reguliavimas.

⁵ Baltų grenlandinio ruonio ruoniukų ir pūsliasnukio ruonio (kuoduočio) ruoniukų.

⁶ OL L 91, 1983 4 9, p. 30. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 89/370/EEB (OL L 163, 1989 6 14, p. 37).

⁷ OL L 206, 1992 7 22, p. 7 Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/105/EB dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo adaptuojanti tam tikras direktyvas (73/239/EEB, 74/557/EEB ir 2002/83/EB) aplinkos srityje (OL L 363, 2006 12 20, p. 368).

Kas šešeri metai valstybės narės privalo pateikti ataskaitą apie taikytą pagal Direktyvą 92/43 priemonių įgyvendinimą. Paskutinėje ataskaitoje aprėptas 2001–2006 m. laikotarpis ir pirmą kartą pateikta informacija apie visų ruonių rūšių, kurioms direktyva taikoma, apsaugos būklę.

1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą⁸ Bendrijoje įgyvendinama Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija (angl. CITES). Reglamento (ir CITES) tikslas – užtikrinti laukinės faunos ir floros rūšių apsaugą kontroliuojant jų prekybą. Remiantis CITES ir reglamentu, prekyba leidžiama tik tuo atveju, jei dėl jos nekyla grėsmė su tuo susijusių rūšių išlikimui. Kelios irklakojų rūšys išvardytos CITES arba I, arba II priedelyje ir atitinkamai reglamento A ir B prieduose. Reglamento pasiūlyme aptariama tik viena rūšis – Pietų Afrikos jūrų lokys (*Arctocephalus pusillius pusillus*), kuris taip pat šiuo metu trauktas į CITES sąrašą (jos II priedėlis).

Apskritai galiojančiais teisės aktais siekiama gyvūnų apsaugos tikslų, o faktinis jų (bent jau Direktyvos 92/43) įgyvendinimas tam tikru mastu priklauso nuo su tuo susijusių rūšių apsaugos būklės raidos. Bet koku atveju jais nedraudžiama bet kokia komercinė veikla visų ruonių rūšių atžvilgiu, kaip ketinama šiuo reglamento pasiūlymu, ir jais konkrečiai nereglamentuojami ruonių žudymo ir kailio lupimo būdai gyvūnų gerovės požiūriu.

- **Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Gyvūnų gerovės apsauga yra teisėtas tikslas, kurio Bendrija gali siekti atsižvelgdama į visuomenės interesą naudodamasi teisės aktų leidimo įgaliojimais, jai suteiktais EB sutartimi⁹. Į gyvūnų gerovės sumetimus Bendrovės teisės aktų leidėjas atsižvelgia įvairiose srityse. Tam tikrose srityse, pvz., vidaus rinkos srityje, Bendrijos institucijos, leisdamos teisės aktus, net privalo visiškai atsižvelgti į gyvūnų gerovės reikalavimus¹⁰.

Gyvūnų gerovės klausimas keliamas ir Bendrijos veiksmų plane dėl gyvūnų apsaugos ir gerovės 2006–2010 m.¹¹. Šis veiksmų planas susijęs su EB sutarties Protokolu dėl gyvūnų, apibūdintų kaip jūslūs gyviai, apsaugos. Kaip sutarta priimant veiksmų planą ir siekiant paremti Bendrijoje tiek viešuoju, tiek privačiuoju pagrindu priimtų gyvūnų gerovės standartų derinimą, Komisija pradėjo Europos gyvūnų apsaugos ir gerovės centro įkūrimo ekonominio pagrįstumo analizę. Europos centras galėtų būti sukurtas, kad padėtų Bendrijai ir valstybėms narėms valdyti gyvūnų gerovės klausimus tiek Bendrijos, tiek tarptautiniu lygmeniu. Jei ir kai jis būtų įkurtas, toks centras galėtų, pvz., padėti Komisijai įgyvendinti ženklavimo (žymėjimo) reikalavimus, kurių pagrindiniai požymiai būtų nustatyti šiuo reglamentu.

⁸ OL L 61, 1997 3 3, p. 1 Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 318/2008 (OL L 95, 2008 4 8, p. 3).

⁹ Žr. sujungtų bylų C-37/06 ir C-58/06 *Viamex Agrar Handels e.a.*, 22 punktą.

¹⁰ Prie Europos Bendrijos sutarties pridėtas Protokolas (Nr. 33) dėl gyvūnų apsaugos ir gerovės (OL C 340, 1997 11 10, p. 110). Šis protokolas susijęs su Deklaracija Nr. 24 dėl gyvūnų apsaugos, pridėta prie Europos Sąjungos sutarties Baigiamojo akto.

¹¹ COM(2006) 13 galutinis, 2006 1 23.

Tarp šio pasiūlymo ir kitų galiojančių Bendrijos teisės aktų konflikto nekyla (žr. pirmiau): pirmajame dėmesys sutelkiamas į gyvūnų gerovės sumetimus, o pastaruosiuose sprendžiami apsaugos klausimai. Be to, šiuo reglamentu būtų nustatytos griežtesnės prekybos nuostatos – tai būtų visiškai įmanoma, nes galiojančiais Bendrijos teisės aktais numatomi tik mažiausi reikalavimai. Taigi jei prekyba produktais iš ruonių būtų leidžiama taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, būtina užtikrinti, kad speciali tvarka, numatyta pagal galiojančius Bendrijos teisės aktus, ir toliau būtų taikoma.

Importo draudimas atitinka Bendro muitų tarifų ir prekybos susitarimo (angl. GATT) XX straipsnio a punktą, pagal kurį susitariančiąsias šalis yra leidžiama priimti arba vykdyti priemones, reikalingas visuomenės moralei apsaugoti su sąlyga, kad tokios priemonės netaikomos tokiu būdu, kuris nulemtų ginčytiną arba nepateisinamą diskriminaciją. Siūlomas reglamentas nėra diskriminuojantis, nes įvairūs jame numatomi draudimai galios prekybai Bendrijoje ir importui bei eksportui.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Europos Komisija atliko viešąją konsultaciją internete ES piliečiams ir ne piliečiams suteikdama galimybę išreikšti nuomonę dėl ruonių medžioklės reglamentavimo ir taip prisidėti prie politikos formavimo. Iš 160 pasaulio šalių piliečių gauti 73 153 atsakymai. Didelis atsakymų (ir dar maždaug 1 350 elektroninių laiškų) skaičius rodo, kad ruonių medžioklė – labai svarbus klausimas daugeliui piliečių. Atsakymai parodė didelį nepasitenkinimą dabartine ruonių medžioklės praktika, bent jau tokia, kaip ją suvokia plačioji visuomenė. Aiški respondentų dauguma beveik visoje analizuotoje geografinėje teritorijoje pasisakė už draudimą. Dauguma respondentų buvo Jungtinės Karalystės, JAV ir Kanados gyventojai.

Be to, Europos maisto saugos tarnyba (EMST), siekdama suformuoti mokslinę nuomonę apie gyvūnų gerovės, susijusios su ruonių žudymu ir jų kailio lupimu, aspektus (žr. toliau), suorganizavo suinteresuotųjų šalių konsultaciją. Suinteresuotosios šalys paragintos pareikšti nuomonę apie duomenų, pateiktų EMST darbo grupės parengtame ataskaitos projekte, išsamumą ir patikimumą, kad neliktų nepastebėti kokie nors svarbūs moksliniai faktai. Be to, Europos Komisija suorganizavo seminarą su ekspertais iš šalių, kur medžiojami ruoniai, gyvūnų gerovės nevyriausybinių organizacijų, prekybos kailiais ir medžiotųjų asociacijų, kad surinktų atsiliepimus apie faktinę informaciją pagal šalies pateiktas ataskaitas (nacionalinės medžioklės valdymo sistemos) Komisijai atliekant bendrą vertinimą. Taip pat tiek politiniu, tiek techniniu lygmeniu suorganizuoti dvišaliai susitikimai su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos atsižvelgta

Konsultacijos rezultatai parodė, kad daugelis respondentų nepitaria ruonių medžioklei iš principo – tai gali būti susiję su tam tikru žmogaus ir gamtos santykio supratimu. Tačiau rezultatai taip pat parodė, kad kai kurių respondentų pritarimas ruonių medžioklei priklauso nuo to, kaip ir kodėl ruonių medžioklė valdoma ir vykdoma.

Pasiūlyme atsižvelgiama į atliktų konsultacijų rezultatus, nes juo siekiama reaguoti į susirūpinimą, išreikštą dėl produktų, pagamintų iš ruonių, kurie galėjo būti nužudyti ir jų kailis nuluptytas sukeliant skausmą, kančią ir kitas kentėjimo formas, kurių galima išvengti, pateikimo Bendrijos rinkai, įskaitant jų tolesnį pateikimą rinkai importavus iš trečiųjų šalių. Be to, bendra pasiūlymo struktūra yra tokia, kad šalys, kur medžiojami ruoniai, būtų skatinamos tobulinti ruonių žudymo ir jų kailio lupimo būdus.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisija, atsakydama Europos Parlamentui 2007 m. sausio 16 d., pripažino didelį visuomenės susirūpinimą su ruonių medžiokle susijusiais gyvūnų gerovės aspektais. Atsižvelgdama į savo išipareigojimą laikytis aukštų gyvūnų gerovės standartų, ji ėmėsi išsamiai ir objektyviai įvertinti su ruonių medžiokle susijusius gyvūnų gerovės aspektus ir remdamasi gautais rezultatais vėl kreiptis į Parlamentą su galimais teisės aktų pasiūlymais, jei tai pateisinama esama padėtimi. Komisija vertinimą atliko remdamasi įvairiais elementais, tarp kurių, kiek tai susiję su rėmimusi tiriamaisiais duomenimis, yra nepriklausoma Europos maisto saugos tarnybos mokslinė nuomonė ir tyrimas, užsakytas poveikio vertinimui paremti.

2007 m. gegužės mėn. Komisijai paprašius EMST 2007 m. gruodžio 6 d. priėmė nepriklausomą mokslinę nuomonę apie gyvūnų gerovės aspektus, susijusius su ruonių žudymo ir jų kailio lupimo būdais¹².

EMST padarė išvadą, kad „*įmanoma ruonį nužudyti greitai ir veiksmingai nesukeliant jam skausmo ar kančios, kurių galima išvengti. Tačiau Grupė taip pat nustatė, kad praktiškai veiksmingai ir humaniškai žudoma ne visada.*“

EMST aiškiai neįvertino būdų, šiuo metu naudojamų ruoniams žudyti ir jų kailiui lupti. Ji nustato tam tikrus ruonių medžioklės būdų priimtino vertinimo kriterijus.

Turint omenyje tvirtų mokslininkų tarpusavyje įvertintų duomenų trūkumą, EMST rizikos vertinimas atliktas kokybiniu būdu. Nepaisant to, bendros išvados ir rekomendacijos laikomos pakankamai tiksliomis, kad jomis būtų galima remtis formuojant politiką.

Remiantis EMST moksline nuomone, tyrime (kurį užsakė Komisija)¹³ išnagrinėtos įvairių ruonių medžioklės rūšių reglamentavimo sistemos ir valdymo praktika.

¹² EMST leidinys „*The EFSA Journal*“ (2007) 610, 1–122 p.

Įvertintos teisės aktų ir jų vykdymo nuostatos keliose šalyse, kur medžiojami ruoniai, tiek Europos bendrijoje, tiek ne Bendrijoje ir nustatyta geroji patirtis. Vertinimai pagrįsti teoriniu tyrimu ir informacija, pateikta per visą konsultacijų procesą – tyrimo komanda nesilankė visose rūšių arealo valstybėse visame pasaulyje.

Tyrimė taip pat įvertintas galimo prekybos produktais iš ruonių draudimo poveikis prekybai ir kiti socialiniai ir ekonominiai aspektai.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinime apsvaistytos tiek teisės aktų, tiek ne teisės aktų politikos priemonės. Be to, išanalizuotos politikos priemonės, tiesiogiai nesusijusios su ruonių medžioklės valdymo sistemomis, pvz., visiškas draudimas pateikti Bendrijos rinkai ir (arba) importuoti (eksportuoti), taip pat priemonės, kurios galėtų būti susijusios su gerąja arba blogąja ruonių medžioklės valdymo sistemų patirtimi.

Aplinkos matmuo vertinime apsiriboja gyvūnų gerovės aspektų poveikiu ruoniams, kurį vis dėlto sudėtinga išmatuoti, nes ruonių žudymo būdų veiksmingumas priklauso nuo taikomo būdo, taikytojų įgūdžių ir aplinkos sąlygų. Be to, ekonominis poveikis apsiriboja poveikiu prekybai ir vietos ūkiui tiek šalyse, kuriose medžiojami ruoniai, tiek galimose tranzito ir perdirbimo šalyse, o socialinis matmuo daugiausia aktualus inuitų sąlygų požiūriu.

Pagal vertinimą visiškas draudimas produktus iš ruonių pateikti Bendrijos rinkai turėtų nedidelį ekonominį poveikį Bendrijos valstybėms narėms. Tačiau čia turima omenyje, kad ruonių kailių ir kitų produktų iš ruonių perkrova ir ruonių kailių importas su tikslu toliau perdirbti ir eksportas gali tęstis. Pagal vertinimą poveikis būtų šiek tiek didesnis rūšių arealo valstybėms ne Bendrijoje. Taip yra dėl to, kad ruoniai tose ne Bendrijos šalyse medžiojami daug didesniu mastu nei rūšių arealo valstybėse Bendrijoje ir kad joms, išskyrus Rusiją, Bendrijos rinka yra gana svarbi. Pritaikius šią galimybę vartotojai taip pat netektų galimybės produktų iš ruonių įsigyti Bendrijoje.

Visiškas draudimas importuoti ir eksportuoti Bendrijos valstybėms narėms turėtų vidutinį ekonominį poveikį, nors šis poveikis galėtų būti didelis Suomijai ir Vokietijai, jei toks draudimas taip pat būtų taikomas tranzitinei prekybai. Poveikis būtų šiek tiek didesnis rūšių arealo valstybėms ne Bendrijoje. Taip irgi yra dėl to, kad ruoniai ne Bendrijos šalyse medžiojami daug didesniu mastu nei rūšių arealo valstybėse Bendrijoje ir kad joms, išskyrus Rusiją, Bendrijos rinka yra gana svarbi. Tačiau jei draudimas būtų taikomas ir tranzitinei prekybai, ypač nukentėtų Kanada, nebent ši prekyba iš Vokietijos ir Suomijos galėtų būti perkelta į ne Bendrijos šalis (pvz., Norvegiją). Taigi Norvegija gali net sustiprinti savo padėtį kaip tranzitinės prekybos šalis. Vartotojai turėtų tik labai mažą produktų, kurie pagaminti iš Bendrijoje medžiojamų ruonių rūšių ir siūlomi tik vidaus rinkose, pasirinkimą.

¹³ COWI atliktas tyrimas „Produktų iš ruonių rūšių draudimo galimo poveikio vertinimas („*Assessment of the potential impact of a ban of products derived from seal species*“), 2008 m. balandžio mėn.

Danija ir Italija yra dvi didžiausios neapdorotų ruonių kailių importuotojos su tikslu toliau perdirbti (parduoti) Bendrijos rinkoje – taigi taip pat pajustų šio reglamentavimo poveikį. Danija neapdorotus kailius importuoja tiesiogiai iš Kanados ir Grenlandijos (kurie nepriskiriami tranzitu vežamų prekių kategorijai), o Italija neapdorotus kailius importuoja iš Rusijos, Suomijos ir JK (Škotijos). Graikija taip pat vykdo nemažą prekybą neapdorotais kailiais, kurių kilmės šalis – dvi pastarosios rūšių arealo valstybės.

Ženklavimo sistemos privalumai galėtų, be kita ko, būti antkainis vartotojų rinkoje ir kartu ruonių medžioklės įvaizdžio gerinimas apskritai. Jei sistema savanoriška, ja galėtų būti skatinamas natūralus savaiminės atrankos procesas, susijęs su reikalavimų laikymusi, ir kartu išlaikyta pusiausvyra tarp gyvūnų gerovės, ekonominių ir socialinių aspektų, t. y. etiketės nauda būtų didesnė už jos kainą, o ruonių gerovė galėtų būti didesnė. Be to, pagal vertinimą poveikis bus didžiausias, jei tai bus plačiai paplitusi tarptautinė ženklavimo sistema, o ne specifinė Bendrijos sistema.

Galėtų būti sudaryti dvišaliai (daugiašaliai) Bendrijos ir vienos arba daugiau rūšių arealo valstybių susitarimai, kuriais būtų galima padidinti geografinę teritoriją, kuriai nebūtų taikomos jokios teisės aktų priemonės. Poveikis būtų panašus į riboto draudimo, kuriuo leidžiama prekyba, jei ruonių medžioklė atitinka tam tikrus nustatytus pirmiau aptartus standartus, poveikį.

Turint omenyje visuomenės, Europos Parlamento ir valstybių narių pareikštą susirūpinimą gyvūnų gerove, atskiros ne teisės aktų priemonės nelaikomos pakankamomis šiai problemai spręsti.

EMST mokslinėje priemonėje aiškiai nurodyta, kad yra registruotų įrodymų, kad praktiškai veiksmingai žudoma ne visada – tai patvirtina tolesnio vertinimo išvados. Todėl yra pagrįstų priežasčių apsvarstyti galimybes imtis prevencinių veiksmų siekiant užtikrinti, kad produktams, pagamintiems iš ruonių, kurie nužudyti ir kurių kailis nuluptas jiems patiriant skausmą, kančią ir kitas kentėjimo formas, kurių galima išvengti, būtų draudžiama patekti į Bendrijos rinką.

Vien produktų iš ruonių ženklavimas nėra alternatyva prekybos tais produktais draudimui, nes ženklavimas būtų veiksmingas tik etiniam piliečių ir vartotojų susirūpinimui gyvūnų gerove nuraminti, nes (kai) ruonių medžiojimo šalyse taikomi jų žudymo ir jų kailio lupimo būdai atitiktų šiame reglamente numatytus kriterijus. Todėl reikėtų paskatų šalims, kuriose medžiojami ruoniai, tuo tikslu pakeisti teisės aktus ir praktiką – tai gali būti padaryta tik draudžiant prekybą.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Šiuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento pasiūlymu ketinama uždrausti pateikti Bendrijos rinkai ir importuoti į ją, vežti tranzitu per ją bei eksportuoti iš jos produktus iš ruonių. Tačiau prekyba šiais produktais būtų leidžiama, kai

atitinkamos tam tikros sąlygos, susijusios su ruonių žudymo ir kailio lupimo būdais. Jame taip pat nustatomi informacijos pateikimo reikalavimai, skirti užtikrinti, kad produktai iš ruonių, kuriais prekiauti būtų leidžiama nukrypstant nuo kitais atvejais galiojančių draudimų, būtų aiškiai pažymėti kaip gauti iš šalies, atitinkančios minėtas sąlygas, arba kaip pagaminti iš ruonių, kuriuos žudo ir jų kailį lupa asmenys, kuriems galioja šalių, kuriose tos sąlygos atitinkamos, jurisdikcija.

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas pagrįstas Sutarties 95 ir 133 straipsniais. Rengdama šį pasiūlymą, Komisija tinkamai atsižvelgė į Teisingumo Teismo praktiką, kurioje nustatytos rėmimosi 95 straipsniu sąlygos¹⁴.

Kadangi pasiūlymu ketinama taip pat uždrausti importuoti ir eksportuoti ne Bendrijos kilmės aptariamus produktus, būtina atsižvelgti ir į 133 straipsnio nuostatas. Iš esmės pasiūlymas skirstomas į dvi dalis, nes juo vienu metu siekiama dviejų skirtingų tikslų (uždrausti prekybą Bendrijos viduje ir uždrausti importą bei eksportą), kurie yra glaudžiai susiję tarpusavyje ir nėra vienas nėra šalutinis arba tiesiogiai su kitu nesusijęs.

EB sutarties 95 ir 133 straipsniuose nustatyta tvarka Bendrijos teisės aktams priimti neprieštarauja viena kitai.

- **Subsidiarumo principas**

Pasiūlymu siekiama suderinti prekybos produktais iš ruonių įstatymus. Šis derinimas Bendrijos mastu yra būtinas siekiant panaikinti dabartinį vidaus rinkos suskaidymą, susidariusį dėl esamų valstybių narių nuostatų, kuriomis reglamentuojama prekyba produktais iš ruonių, jų importas, gamyba ir pardavimas, skirtumų, ir kartu atsižvelgti į gyvūnų gerovės sumetimus. Tokio rezultato būtų galima pasiekti tik imantis priemonių Bendrijos mastu, nes nacionalinės priemonės, įskaitant visišką draudimą, iš esmės vykdomos tik tam tikrose vidaus rinkos dalyse.

Taip pat galimos tolesnės prekybos produktais iš ruonių nukrypstant nuo kitaip taikomų draudimų geriau imtis Bendrijos mastu, nes taip užtikrinama, kad būtų laikomasi vienodų sąlygų prieš pritaikant leidžiančias nukrypti nuostatas ir kad prekyba tais produktais, kuriems taikomos leidžiančios nukrypti nuostatos, būtų reglamentuojama suderintomis taisyklėmis visoje vidaus rinkoje. Tie patys argumentai galioja ženklinimo ir žymėjimo reikalavimų, kurie taikomi produktams, kuriems taikomos leidžiančios nukrypti nuostatos, atžvilgiu, nes tos pačios srities nacionalinės teisės aktai iš esmės nebūtų taikomi visoje Bendrijoje ir skaidytą rinką.

¹⁴

2002 m. gruodžio 10 d. sprendimas Byloje C-491/01 *British American Tobacco* ir *Imperial Tobacco* [2002] Rink. I-11453, 60 ir 61 punktai; 2004 m. gruodžio 14 d. sprendimai Byloje C-434/02 *Arnold André* [2004] Rink. I-11825, 34 punktas, ir Byloje C-210/03 *Swedish Match* [2004] Rink. I-11893, 33 punktas; 2005 m. liepos 12 d. sprendimas sujungtose bylose C-154/04 ir C-155/04 *Alliance for Natural Health* [2006] Rink. I-6451, 32 punktas, ir 2005 m. gruodžio 6 d. sprendimas Byloje C-66/04 *Jungtinė Karalystė prieš Europos Parlamentą ir Tarybą* [2005] Rink. I-10553, 41 punktas.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidarumo principą.

- **Proporcingumo principas ir pasirinkta priemonė**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Vien produktų iš ruonių ženklavimas nėra alternatyva prekybos tais produktais draudimui, nes ženklavimas būtų veiksmingas tik etiniam piliečių ir vartotojų susirūpinimui gyvūnų gerove raminti, nes (kai) ruonių medžiojimo šalyse taikomi jų žudymo ir jų kailio lupimo būdai atitiktų šiame reglamente numatytus kriterijus. Todėl reiktų paskatų šalims, kuriose medžiojami ruoniai, tuo tikslu pakeisti teisės aktus ir praktiką – tai gali būti padaryta tik draudžiant prekybą.

Šiomis aplinkybėmis draudimai kartu su galimybe taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas yra paprasčiausios įmanomos priemonės, kuriomis galima veiksmingai pasiekti nustatytus tikslus.

Turi būti nustatyti tinkami reikalavimai, kad būtų užtikrinta, jog pagal šį reglamentą būtų tinkamai taikomos nuo prekybos draudimo leidžiančios nukrypti nuostatos. Todėl turėtų būti priimtose nuostatos dėl sertifikavimo sistemų ir dėl ženklavimo bei žymėjimo. Sertifikavimo sistemomis turėtų būti užtikrinama, kad produktai iš ruonių būtų gaunami iš ruonių, kurie žudomi ir kurių kailis lupamas laikantis atitinkamų reikalavimų, o šie reikalavimai yra veiksmingai taikomi ir jais užtikrinama, kad ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas nesukeliant skausmo, kančios ir kitų kentėjimo formų.

Visos Komisijos priimamos šio reglamento įgyvendinimo priemonės atitinka proporcingumo principą.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma priemonė – reglamentas.

Reglamento privalumai būtų bendras ir vienodas taikymas, tai, kad jis privalomas visas ir tą pačią dieną tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse, juo būtų išvengta papildomos administracinės nacionalinio teisės akto, būtino perkėlimui į nacionalinę teisę, naštos.

Kitos priemonės nebūtų pakankamos. Direktyvai yra būtinos nacionalinės įgyvendinimo priemonės, todėl kyla rizika, kad ji būtų taikoma skirtingai. Draudimo vykdymas priklauso nuo valstybių narių, kurios gali laisvai spręsti, kaip jos užtikrins, kad produktai iš ruonių nebebūtų pateikiami rinkai, importuojami ir eksportuojami, ir kokius būdus jos parengs draudimui vykdyti. Taip pat reikia užtikrinti vienodą galimų nuo kitais atvejais taikomų prekybos draudimų leidžiančių nukrypti nuostatų taikymą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Bendrijos biudžetui.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Paprastinimas**

Pasiūlymas neturi paprastinimo elementų, nes juo nesikišama į galiojančius teisės aktus.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad nereikėtų iš Reglamento Nr. 338/97 išbraukti ruonių rūšių, kurios šiuo metu į jį įtrauktos, nes tokie sprendimai iš esmės susiję su sprendimais, kuriuos turi priimti Nykstančių rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) valdymo organai. (Nors Bendrija nėra CITES šalis, Reglamente Nr. 338/97 aiškiai ketinama tą konvenciją įgyvendinti Bendrijoje.)

Dėl Ruoniukų direktyvos 83/129/EEB žr. toliau.

- **Galiojančių teisės aktų panaikinimas**

Priėmus pasiūlymą nereikės panaikinti galiojančių teisės aktų, nes pastaraisiais aprėpiami kiti elementai arba jie pagrįsti kitu pagrindu ir jais siekiama švelninti kitas problemas, nes jie susiję su atitinkamų ruonių rūšių apsaugos būkle.

Kiek tai susiję konkrečiai su Ruoniukų direktyva 83/129/EEB (su pakeitimais), aišku, kad šis reglamentas apima komercinio konkrečių produktų, kuriems taikomas šis teisės aktas, importo draudimą. Vis dėlto įtakos šiai direktyvai daryti negalima, nes šiuo reglamentu svarstoma galimybė tęsti prekybą taikant nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo kitais atvejais taikomų draudimų. Jei tokios leidžiančios nukrypti nuostatos būtų taikomos, būtina užtikrinti, kad apsaugos tikslai, kurių siekiama Direktyva 83/129, vis tiek būtų atitinkami – tai savo ruožtu reiškia, kad pastarojoje numatytas draudimas importuoti ir toliau būtų taikomas. Todėl Direktyvos 83/129 panaikinti nereikėtų.

- **Persvarstymo, pakeitimo, laikino galiojimo sąlyga**

Į pasiūlymą nėra įtraukta nė viena iš šių sąlygų.

- **Nauja teisės aktų redakcija**

Pasiūlymu nereikalaujama pateikti naujos redakcijos.

- **Atitikties lentelė**

Netaikoma, nes atitikties lentelės reikalingos tik direktyvose.

- **Europos ekonominė erdvė (EEE)**

Siūlomas teisės aktas yra susijęs su Europos ekonomine erdve, todėl turėtų būti taikomas ir jai.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl prekybos produktais iš ruonių

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 ir 133 straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą¹⁵,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁶,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos¹⁷,

kadangi:

- (1) Ruoniai yra gyvūnai, patiriantys skausmą, kančią, baimę ir kitas kentėjimo formas.
- (2) Ruoniai medžiojami Bendrijoje ir ne Bendrijoje ir naudojami gaminti produktams ir gaminiams, kaip antai: mėsai, aliejams, taukams, kailiams ir iš jų pagamintiems gaminiams, kurie siekiant pelno parduodami įvairiose rinkose, įskaitant Bendrijos.
- (3) Gyvūnų gerovės klausimams neabejingi visuomenės nariai ir vyriausybės bei Europos Parlamento atstovai išreiškė rimtą susirūpinimą dėl ruonių medžioklės, nes yra požymių, kad ruoniai gali būti žudomi ir jų kailis lupamas sukeliant skausmą, kančią ir kitas kentėjimo formas, kurių galima išvengti. Europos maisto saugos tarnybos mokslinėje nuomonėje apie gyvūnų gerovės aspektus, susijusius su ruonių žudymu ir jų kailio lupimu, padaryta išvada, kad ruonius įmanoma nužudyti greitai ir veiksmingai nesukeliant jiems skausmo ar kančios, kurių galima išvengti, tačiau nuomonėje taip pat teigiama, kad praktiškai veiksmingai ir humaniškai žudoma ne visada¹⁸.
- (4) Reaguodamos į susirūpinimą gyvūnų gerovės, susijusios su ruonių žudymu ir kailio lupimu, aspektais, kelios valstybės narės priėmė arba ketina priimti teisės aktus, kuriais reguliuojama prekyba produktais iš ruonių uždraudžiant jų importą ir gamybą, tačiau kitose valstybėse narėse prekyba tais produktais neribojama.

¹⁵ OL C , , p. .

¹⁶ OL C , , p. .

¹⁷ OL C , , p. .

¹⁸ Gyvūnų sveikatos ir gerovės grupės mokslinė nuomonė apie gyvūnų gerovės aspektus, susijusius su ruonių žudymu ir jų kailio lupimu (*Animal Welfare aspects of the killing and skinning of seals*), pateikta Komisijos prašymu. Leidinys „The EFSA Journal“ (2007) 610, 1–122 p.

- (5) Todėl valstybių narių nuostatos, kuriomis reglamentuojama prekyba produktais iš ruonių, jų importas, gamyba ir pardavimas, yra skirtingos. Šie nacionalinių priemonių skirtumai daro įtaką vidaus rinkos veikimui. Todėl šiame reglamente numatomomis priemonėmis skirtingose valstybėse narėse reikėtų suderinti taisykles dėl komercinės veiklos, susijusios su produktais iš ruonių.
- (6) Siekiant panaikinti dabartinį vidaus rinkos suskaidymą, reikia numatyti darnias taisykles kartu atsižvelgiant į gyvūnų gerovės sumetimus. Šiuo tikslu tinkama priemonė – produktų iš ruonių pateikimo rinkai draudimas.
- (7) Didžioji produktų iš ruonių dauguma Bendrijoje yra trečiųjų šalių kilmės. Tam, kad prekybos Bendrijos viduje draudimas būtų veiksmingesnis, jį turi papildyti tų pačių produktų įvežimo į Bendriją draudimas.
- (8) Vežimo tranzitu ir eksporto draudimu taip pat turėtų būti užtikrinta, kad produktai iš ruonių nebūtų vežami tranzitu per Bendriją ir nebūtų gaminami Bendrijoje su tikslu eksportuoti. Dėl šių draudimų draudimas prekiauti šiais produktais Bendrijos viduje būtų veiksmingesnis, nes yra rizikos, kad produktai iš ruonių, kuriems taikoma tranzito tvarka arba kurie tariamai gaminami su tikslu eksportuoti, gali būti nesąžiningai pateikti Bendrijos rinkai.
- (9) Kadangi šio reglamento nuostatos komercinei veiklai, susijusiai su produktais iš ruonių, su trečiosiomis šalimis daro didesnę poveikį, nei būtina siekiant išlaikyti draudimą prekybai Bendrijos viduje, jį taip pat reikėtų laikyti tarptautinės prekybos reguliavimo priemone.
- (10) Įvairiais šiame reglamente numatomais draudimais turėtų būti reaguojama į visuomenės narių išreikštą susirūpinimą gyvūnų gerovės problemomis dėl produktų, pagamintų iš ruonių, kurie galėjo būti nužudyti ir jų kailis nuluptas sukeliant skausmą, kančią ir kitas kentėjimo formas, kurių galima išvengti, pateikimo Bendrijos rinkai, įskaitant jų tolesnį pateikimą rinkai importavus iš trečiųjų šalių.
- (11) Vis dėlto reikėtų numatyti galimybę taikyti nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo bendrojo draudimo produktus iš ruonių pateikti rinkai, juos importuoti į Bendriją arba eksportuoti iš jos, jei atitinkamos tinkamos sąlygos, pagrįstos gyvūnų gerovės sumetimais. Todėl turėtų būti nustatyti kriterijai, kurių laikantis būtų užtikrinta, kad ruoniai nužudomi ir jų kailis nulupamas nesukeliant skausmo, kančios ir kitų kentėjimo formų, kurių galima išvengti. Taikyti bet kokias tokias leidžiančias nukrypti nuostatas turėtų būti leista Bendrijos lygmeniu, kad visoje Bendrijoje būtų taikomos vienodos sąlygos, susijusios su konkrečiai pagal šias leidžiančias nukrypti nuostatas leidžiama prekyba, ir kad vidaus rinka ir toliau sklandžiai veiktų.
- (12) Produktai iš ruonių turėtų būti pateikti rinkai, importuoti arba eksportuoti tik tuomet, jei jie atitinka sąlygas, kurios tam numatytos šiuo reglamentu. Tačiau jei produktai iš ruonių pateikiami rinkai, importuojami arba eksportuojami laikantis pagal šį reglamentą nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos, jie taip pat turės atitikti su tuo susijusius Bendrijos teisės aktus, įskaitant tam tikrais atvejais gyvūnų sveikatos ir maisto bei pašarų saugos nuostatas. Šis reglamentas neturėtų paveikti įsipareigojimų pagal 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, nustatantį sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams,

neskirtiems vartoti žmonėms¹⁹, susijusių su produktų iš ruonių šalinimu dėl visuomenės ir gyvūnų sveikatos priežasčių.

- (13) Pagrindiniams ekonominiams ir socialiniams inuitų bendruomenių, kurios tradiciškai medžioja ruonius, kad pragyventų, interesams neturėtų būti padaryta neigiamos įtakos. Medžioklė yra neatsiejama inuitų bendruomenių kultūros ir jų narių identiteto dalis. Ji yra pajamų šaltinis ir padeda medžiotojui pragyventi. Todėl produktams, pagamintiems iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų bendruomenės pragyvenimo tikslais, neturėtų būti taikomi šiame reglamente nustatyti draudimai.
- (14) Turėtų būti nustatyti tinkami reikalavimai siekiant užtikrinti, kad nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo prekybos draudimų, galėtų būti tinkamai vykdomos pagal šį reglamentą. Todėl turėtų būti nustatytos nuostatos dėl sertifikavimo sistemų ir dėl ženklinimo ir žymėjimo. Sertifikavimo sistemomis turėtų būti užtikrinta, kad produktai iš ruonių turėtų sertifikatus, patvirtinančius, kad jie pagaminti iš ruonių, kurie nužudyti ir kurių kailis nuluptas pagal tinkamus ir veiksmingai vykdomus reikalavimus, kurių tikslas yra užtikrinti, kad ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas nesukeliant skausmo, kančios ir kitų kentėjimo formų, kurių galima išvengti.
- (15) Priemonės, būtinos šiam reglamentui įgyvendinti, turėtų būti patvirtintos laikantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką²⁰.
- (16) Visų pirma Komisija turėtų turėti įgaliojimus priimti visas priemones, reikalingas siekiant užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka, kuria sudaromos sąlygos veiksmingai pateikti ir tvarkyti paraiškas taikyti nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo šiame reglamente nustatytų prekybos draudimų, taip pat užtikrinti tinkamą šio reglamento nuostatų dėl sertifikavimo sistemų ir ženklinimo bei žymėjimo įgyvendinimą. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies keisti neesmines šio reglamento nuostatas, *inter alia*, papildant jį naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti priimtose taikant Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Komisija taip pat turėtų būti įgaliota spręsti dėl nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo prekybos draudimų pagal šį reglamentą, jų galiojimo sustabdymo arba atšaukimo. Kadangi tos priemonės priimamos siekiant užtikrinti, kad šiame reglamente numatyta sistema būtų valdoma, ir taikyti ją atskirais atvejais, jos turi būti priimtose taikant Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnyje numatytą valdymo procedūrą.
- (17) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikomų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Minėtos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (18) Valstybės narės turėtų reguliariai pranešti apie veiksmus, kurių imtasi šiam reglamentui vykdyti. Remdamasi šiais pranešimais, Komisija turėtų pati pranešti Europos Parlamentui ir Tarybai apie šio reglamento taikymą.

¹⁹ OL L 273, 2002 10 10, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. birželio 11 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 523/2008 (OL L 153, 2008 6 12, p. 23).

²⁰ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

- (19) Kadangi šio reglamento tikslo, būtent pašalinti vidaus rinkos veikimo kliūtis suderinant Bendrijos lygmeniu nacionalinius draudimus prekiauti produktais iš ruonių, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali priimti priemones. Pagal Sutarties 133 straipsnį Bendrija gali reguliuoti tarptautinę prekybą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina siekiamiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Reglamentu nustatomos darnios taisyklės, susijusios su produktų iš ruonių pateikimu Europos bendrijos rinkai, vežimu tranzitu per Europos bendriją, importu į ją ir eksportu iš jos.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente:

1. „ruonis“ – irklakojis, priklausantis I priede išvardytoms rūšims;
2. „produktas iš ruonių“ – bet koks perdirbtas arba neperdirbtas iš ruonių gautas produktas, įskaitant mėsą, aliejų, taukus, neapdorotus kailius ir raugintus arba išdirbtus kailius, įskaitant kailius, susiūtus į stačiakampius, kryžius ir pan. formas, taip pat gaminys iš ruonių kailio;
3. „pateikimas rinkai“ – išleidimas į Bendrijos rinką, dėl kurio produktas už užmokestį arba be jo tampa prieinamas tretiesiems asmenims;
4. „importas“ – prekių įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją, išskyrus importą, kai:
 - i) prekės gabenamos nereguliariai;
 - ii) gabenamos vien tik prekės keliautojų arba jų šeimos asmeninėms reikmėms;
5. „tranzitas“ – prekių vežimas iš vieno ne Bendrijoje esančio taško į kitą ne Bendrijoje esantį tašką per Bendrijos teritoriją, kurio metu prekės gali būti (arba nebūti) perkraunamos, sandėliuojamos, skirstomos į mažesnes partijas, perkraunamos iš vienos transporto rūšies į kitą (tokiu atveju jų judėjimas pertraukiamas tik tiek, kiek būtina dėl procedūrų, susijusių su konkrečia transporto rūšimi);
6. „eksportas“ – prekių išvežimas iš Bendrijos muitų teritorijos;
7. „pareiškėjai, prašantys leisti taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą“ – valstybė, įskaitant valstybes nares, prašanti leisti taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal šio reglamento 5 straipsnį, kurios teritorijoje arba jurisdikcijoje ruoniai, iš kurių gaminami produktai, nužudyti ir nuluptas jų kailis, taip pat valstybė, kurios

jurisdikcija galioja asmenims, žudantiems ruonius ir lupantiems jų kailį, kai ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas kitos valstybės teritorijoje. Priimdama 5 straipsnio 5 dalyje nurodytas įgyvendinimo priemonės Komisija, laikydamosi šio reglamento tikslų, nuspręs, kokiomis sąlygomis tai gali būti taikoma kitiems vienetais negu valstybės.

3 straipsnis

Draudimai

1. Teikti rinkai Bendrijoje ir importuoti į ją, vežti per jos teritoriją tranzitu arba eksportuoti iš jos produktus iš ruonių draudžiama.
2. 1 dalis netaikoma produktams iš ruonių, gautų iš medžioklės, kuria tradiciškai užsiima inuitų bendruomenės ir kuri padeda jiems pragyventi.
3. Komisija priima visas priemones, būtinas 2 daliai įgyvendinti, įskaitant reikalavimus, kuriais įrodoma, kad produktai iš ruonių yra gauti taip, kaip nustatyta toje dalyje.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, priimamos pagal 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

4 straipsnis

Pateikimo rinkai, importo, tranzito ir eksporto sąlygos

1. Nepaisant 3 straipsnio 1 dalies, produktus iš ruonių teikti rinkai Bendrijoje ir importuoti į ją, vežti tranzitu per ją arba eksportuoti iš jos leidžiama, kai atitinkamos šios sąlygos:
 - (a) jie pagaminti iš ruonių, kurie nužudyti ir kurių kailis nuluptas šalyje (arba asmenų), kurioje (kuriems) taikomos tinkamos teisės aktų nuostatos arba kiti reikalavimai, kuriais veiksmingai užtikrinama, kad ruoniai žudomi ir jų kailis lupamas nesukeliant skausmo, kančios arba kitų kentėjimo formų, kurių galima išvengti;
 - (b) a punkte nurodytų teisės aktų nuostatų ir kitų reikalavimų vykdymą veiksmingai užtikrina atsakingos institucijos;
 - (c) taikoma tinkama sistema, pagal kurią produktai iš ruonių, įskaitant ruonių kailius ir kitas iš ruonių gautas žaliavas, naudojamas produktams gaminti, sertifikuojami kaip pagaminti iš ruonių, kuriems taikomos a ir b punktuose nustatytos sąlygos;
 - (d) tai, kad tenkinamos a, b ir c punktuose nustatytos sąlygos, įrodo:
 - i) sertifikatas;

- ii) etiketė arba ženklas, kai sertifikato nepakanka, kad būtų užtikrintas tinkamas šio reglamento vykdymas,

remiantis 6 ir 7 straipsniais.

- 2. Valstybės narės netrukdo teikti rinkai produktus iš ruonių, kurie atitinka šio reglamento nuostatas, taip pat juos importuoti ir eksportuoti.

5 straipsnis

Leidžiančios nukrypti nuostatos

- 1. Pareiškėjams, prašantiems leisti taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą, kurie Komisijai įrodo, kad tenkinamos 4 straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos, leidžiama taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą.
- 2. Komisija įvertina, ar tenkinamos 4 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytos sąlygos, remdamasi II priede išdėstytais kriterijais.
- 3. Leidžiančių nukrypti nuostatų, kurias leidžiama taikyti pagal 1 dalį, galiojimas laikinai sustabdomas arba jos atšaukiamos, kai bet kuri iš toje dalyje nurodytų sąlygų nebeatitinkama.
- 4. Komisija leidžia taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas ir sprendžia dėl jų galiojimo sustabdymo arba atšaukimo vadovaudamasi 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta procedūra.
- 5. Komisija priima visas priemones, būtinas šiam straipsniui įgyvendinti, pvz., priemones dėl paraiškų, kurias reikia pateikti Komisijai, įskaitant įrodomuosius reikalavimus, norint gauti leidimą taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą. Komisija jas priima atsižvelgdama į tai, kad skirtingų valstybių teritorijose gali būti skirtingos sąlygos.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, priimamos pagal 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

6 straipsnis

Sertifikatai

- 1. 4 straipsnio 1 dalies d punkto i papunktyje nurodyti sertifikatai atitinka bent šias sąlygas:
 - (a) juose nurodoma visa svarbi informacija, būtina patvirtinti, kad juose nurodytas produktas ar produktai iš ruonio atitinka 4 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytas sąlygas;
 - (b) juos oficialiai patvirtina nepriklausoma įstaiga arba valstybinė institucija, patvirtinanti, kad juose nurodyta informacija yra tiksli.

2. Komisija priima visas priemones, būtinas šiam straipsniui įgyvendinti. Visų pirma ji gali patikslinti, kokią informaciją reikia nurodyti ir kokių įrodomųjų reikalavimų reikia laikytis, siekiant patvirtinti, kad atitinkama 1 dalies b punkte nustatyta sąlyga.

Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, priimamos pagal 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

7 straipsnis

Ženklimas ir žymėjimas

1. 4 straipsnio 1 dalies d punkto ii papunktyje nurodyta etiketė arba žymuo pridedamas aiškiai, nepanaikinamai ir matomai.
2. Komisija priima visas priemones, būtinas šiam straipsniui įgyvendinti, pvz., priemonės, kuriomis patikslinamos sąlygos, kurias žymuo arba etiketė turi atitikti, ir aplinkybės, kuriomis jie turi būti pridedami. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas jį papildant, priimamos pagal 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

8 straipsnis

Priedų pakeitimai

Komisija gali iš dalies keisti priedus. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio reglamento nuostatas, priimamos pagal 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

9 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97²¹ 18 straipsnio 1 dalį įsteigtas komitetas.
2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnis ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.
3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

10 straipsnis

Sankcijos ir vykdymas

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų už šio reglamento nuostatų pažeidimus ir imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų jų įgyvendinimą. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės iki 200X m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai apie šias nuostatas ir nedelsdamos ją informuoja apie visus vėlesnius jų pakeitimus.

²¹ OL L 61, 1997 3 3, p. 1.

11 straipsnis

Ataskaitos

1. Kas penkerius metus valstybės narės Komisijai pateikia ataskaitą, kurioje bendrais bruožais nurodo veiksmus, kurių ėmėsi šiam reglamentui vykdyti.
2. Remdamasi 1 dalyje nurodytomis ataskaitomis, Komisija apie šio reglamento taikymą Europos Parlamentui ir Tarybai atsiskaito per dvylika mėnesių nuo minėto penkerių metų ataskaitų pateikimo laikotarpio pabaigos.

12 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3 ir 4 straipsniai taikomi 6 mėnesiai nuo reglamento įsigaliojimo dienos, o jeigu 3 straipsnio 3 dalyje, 5 straipsnio 5 dalyje, 6 straipsnio 2 dalyje ir 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos įgyvendinimo priemonės tą dieną dar nėra įsigaliojusios, jie taikomi kitą dieną po tų įgyvendinimo priemonių įsigaliojimo.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

2 straipsnyje nurodytos irklakojų rūšys

1. *Arctocephalus pusillus pusillus*;
2. *Callorhinus ursinus*;
3. *Cystophora cristata*;
4. *Erignathus barbatus*;
5. *Eumetopias jubatus*;
6. *Halichoerus grypus*;
7. *Histrophoca fasciata*;
8. *Odobenus rosmarus rosmarus*;
9. *Odobenus rosmarus divergens*;
10. *Pagophilus groenlandicus*;
11. *Phoca largha*;
12. *Phoca vitulina*;
13. *Phoca vitulina richardii*;
14. *Pusa caspica*;
15. *Pusa hispida*;
16. *Pusa sibirica*;
17. *Zalophus californianus*.

II PRIEDAS

5 straipsnio 2 dalyje nurodyti galiojančių teisės aktų ir kitų reikalavimų tinkamumo vertinimo kriterijai

1. GYVŪNŲ GEROVĖS PRINCIPAI

Taikomuose teisės aktuose ar kituose reikalavimuose patikslinti gyvūnų gerovės principai.

2. MEDŽIOKLĖS ĮRANKIAI

Tiksliai nurodyti ruoniams žudyti naudojamiems ginklams būdingi požymiai. Teisės aktuose ir kituose reikalavimuose aiškiai nurodyta, kokiais ginklais leidžiama svaiginti ir (arba) žudyti jaunikius ir kokiais – svaiginti ir (arba) žudyti subrendusius ruonius.

3. PATIKRINIMAS, KAD GYVŪNAS NEJAUTRUS ARBA NEGYVAS NAUDOJANT TINKAMUS STEBĖSENOS METODUS

Nustatyti konkretūs reikalavimai naudoti tinkamus stebėsenos metodus ir įpareigoti medžiotoją prieš nuleidžiant kraują ir prieš užsiimant kitu ruoniu patikrinti, ar ruonis yra be sąmonės ir negali jos atgauti.

4. KRAUJO NULEIDIMAS APSVAIGINTIEMS GYVŪNAMS

Nuleisti kraują visiems gyvūnams reikalaujama iš karto juos pakankamai apsvaiginus, t. y. prieš imant svaiginti kitą ruonį.

5. MEDŽIOKLĖS SĄLYGOS

Tiksliai apibrėžti reikalavimai siekiant užtikrinti, kad ruonis ir (arba) medžiotojas būtų pakankamai nejudrus ir kad taikinį būtų galima tinkamai įžiūrėti. Taip pat reglamentuoti kiti aptariamai medžioklei svarbūs veiksniai.

6. MEDŽIOTOJŲ RENGIMAS

Nustatyta, kokių žinių ir gebėjimų, susijusių su ruonių biologija, medžioklės būdais ir vadinamąja trijų etapų darbo tvarka, turi turėti medžiotojas, be to, reikalaujama patikrinti praktinius medžioklės įrankių naudojimo įgūdžius, pvz., patikrinti šaudymo įgūdžius. Trijų etapų darbo tvarka – metodas, kai veiksmingai pataikoma (nušaunama), veiksmingai patikrinama (patikrinus mirksėjimo refleksą arba čiuopiant kaukolę, kad gyvūnas yra be sąmonės ir negali jos atgauti arba yra

negyvas) ir veiksmingai nuleidžiamas kraujas siekiant užtikrinti, kad ruonis nužudomas nesukeliant skausmo ir kančios, kurių galima išvengti.

7. NEPRIKLAUSOMA STEBĖSENA

Numatyta medžioklės kontrolės ir stebėsenos sistema, kuria užtikrinama reguliari medžioklės priežiūra ir inspektorių nepriklausomybė.

8. GALIMYBĖ STEBĖSENĄ VYKDYTI TREČIAJAI ŠALIAI

Trečiajai šaliai įmanoma vykdyti medžioklės stebėseną, ir administracinės ar logistinės kliūtys jai vykdyti yra minimalios.

9. ATSKAITOMYBĖS REIKALAVIMAI

Numatyti aiškūs tiek medžiotojams, tiek inspektoriams skirti atskaitomybės reikalavimai, kuriuose nustatyta, kur ir kada žudyti gyvūnus ir kokius ginklus ir amuniciją naudoti. Taip pat atsiskaitoma apie įvairius svarbius aplinkos veiksnius.

10. SANKCIJOS IR ATITIKTIS REIKALAVIMAMS

Kaupiama ir sisteminama statistinė informacija apie medžioklę, taikomų reikalavimų nesilaikymo atvejus ir su tuo susijusius priverstinio reikalavimų vykdymo užtikrinimo veiksmus.